

Sygn. akt III RC 191/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Olkuszu, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący sędzia Barbara Halamus-Dyląg

Protokolant Katarzyna Piątek

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2022 roku w Olkuszu

na rozprawie

sprawy z powództwa T. K.

przy udziale G. K. (1)

o zniesienie obowiązku alimentacyjnego

I. Oddala powództwo.

II. Zasądza ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olkuszu na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. D. Ż. wynagrodzenie w kwocie 110,70 (sto dziesięć 70/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu.

III. Zasądza ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olkuszu na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. J. C. wynagrodzenie w kwocie 110,70 (sto dziesięć 70/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanej z urzędu.

IV. Odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania w sprawie.

Sygn.akt III RC 191/20

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do tut. Sądu w dniu 09 października 2020r., a sprecyzowanym w toku postępowania powód T. K. wniósł o zniesienie obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanej G. K. (1) w kwocie 1.100 zł miesięcznie wynikającego z pkt II wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 stycznia 2018r. sygn.akt XI C 3121/14 zmienionego w tej części wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 stycznia 2020r. sygn. akt I ACa 857/18.

W uzasadnieniu pozwu T. K. podniósł, że nie jest w stanie płacić na pozwaną alimentów w kwocie 1.100 zł miesięcznie gdyż od 2008r. jest emerytem i pobiera emeryturę w kwocie zaledwie 1.100 zł po dokonaniu potrąceń komorniczych. Powód jest osobą schorowaną, lecz się specjalistycznie, zażywa stale leki, odbywa wizyty lekarskie. Ponadto spłaca kredyt, który strony wspólnie zaciągnęły w trakcie trwania małżeństwa. W związku z tym że sytuacja powoda od zasądzenia ww. alimentów się zmieniła, a sytuacja finansowa pozwanej polepszyła się, żądanie zniesienia alimentów jest uzasadnione.

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 stycznia 2021r. pozwana G. K. (1) wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła, że w związku z tym, że powód nie przekazuje jej zasądzonych alimentów była zmuszona do egzekwowania

ich za pośrednictwem komornika. Nie jest prawdą twierdzenie powoda, że pobiera on emeryturę w wysokości zaledwie 1.100 zł bowiem jego emerytura wynosi 3.809 zł. Ponadto powód nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie twierdzeń o ponoszonych kosztach leczenia i zakupu leków, odbywanych wizytach lekarskich. Ponadto nie polega na prawdziwym twierdzeniu powoda, że spłaca on kredyt, który strony wspólnie zaciągnęły, gdyż kredyt ten spłaca w kwocie po 250 zł pozwana, na co przedstawiła dowody, powód zaś jedynie wspomina, że spłaca kredyt ale nie przedstawia na tą okoliczność żadnych dowodów w postaci dokumentów. Alimony od powoda na rzecz pozwanej zostały prawomocnie zasądzone w styczniu 2020r., a powód już w październiku 2020r. złożył pozew żądając ich zniesienia nie wskazując na żadne okoliczności, które uzasadniałyby zniesienie jego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2018r. w sprawie o sygn.akt XI C 3121/14 Sąd Okręgowy w Krakowie orzekł rozwód małżeństwa powoda T. K. i pozwanej G. K. (1) z przyczyn niezawinionych leżących po stronie powódki G. K. (1) oraz z winy pozwanego T. K.. W pkt II powołanego wyroku zmienionego w tej części wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 stycznia 2020r. sygn. akt I ACa 857/18 zasądzone od T. K. na rzecz powódki G. K. (1) alimenty w kwocie po 1.100 zł miesięcznie płatne do 10-go każdego miesiąca do rąk G. K. (1) począwszy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego – w miejsce alimentów ustalonych w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Olkuszu dnia 9 lutego 2012r. sygn.akt III RC 54/12.

Powyższym wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie uprawomocnił się z dniem 15 stycznia 2020r.

W dacie orzeczenia o powyższych alimentach powodowi T. K. przysługiwała emerytura w kwocie ponad 3.000 zł miesięcznie, z czego komornik potrącał mu alimenty na rzecz pozwanej w kwocie 1400 zł oraz dokonywał potrąceń na poczet innych zadłużeń. Pozwany podnosił wówczas, że po dokonaniu tych potrąceń otrzymuje z ww. emerytury zaledwie 750 zł. W przeciwieństwie do pozwanej powód T. K. nie był jednak niezdolny do pracy i mógł podjąć dodatkową pracę choćby na pół etatu aby zwiększyć swoje dochody.

W dacie orzekania przez Sąd Okręgowy o powyższych alimentach pozwana G. K. (1) była całkowicie niezdolna do pracy z powodu schizofrenii paranoidalnej stwierdzonej wiele lat wcześniej i z tego tytułu przysługiwała jej renta w wysokości 878 złotych miesięcznie. Nie miała żadnych innych dochodów ani możliwości ich uzyskania.

Dowód : akta sprawy o sygn.akt XI C 3121/14.

T. K. pobiera emeryturę w wysokości prawie 4.000 zł (od 1 marca 2021 r.). Ze świadczenia tego jest potrącanie zobowiązanie alimentacyjne w kwocie 1.189,50 zł oraz kwota 992,75 zł z powodu egzekucji administracyjnej. Świadczenie wypłacane T. K. po dokonaniu potrąceń to 1.107,36 zł.

Dowód: informacja z ZUS – k. 89-90

Wobec T. K. są prowadzone postępowania komornicze, o egzekucję alimentów wobec G. K. (1) oraz z innych zobowiązań.

Dowód: pisma z akt komorniczych – k. 11-14.

T. K. pozostaje w związku nieformalnym z J. N.. Mieszka w mieszkaniu partnerki. T. K. nie ponosi kosztów utrzymania mieszkania.

Dowód: zeznania powoda T. K. – k.130v.

T. K. leczy się psychiatrycznie od 3-4 lat i pulmonologicznie od 20 lat.

Dowód: skierowanie do szpitala – k. 5; zaświadczenie lekarskie – k. 6 i 10; karta leczenia szpitalnego – k. 7-9, zeznania T. K. – k. 130v.

T. K. i G. K. (1) poręczyli za spłatę pożyczki zaciągniętej przez ich córkę i zięcia oraz poręczyli za pożyczkę zaciągniętą przez matkę ich zięcia. Wobec tego, że pożyczkobiorcy nie regulowali zobowiązania, doszło do jego egzekwowania wobec poręczycieli.

Dowód: zeznania świadka J. Z. – k. 96-97.

Zadłużenie powstałe z umowy pożyczki z dnia 4.04.2012 r., za którą poręczyli wspólnie G. K. (1) i T. K. spłaca G. K. (1). Zawarła porozumienie dotyczące spłaty zadłużenia z wierzycielem.

G. K. (1) spłaca także zobowiązanie na rzecz (...) Bank S.A.

Dowód: porozumienie z dnia 30.11.2016 r. – k. 52-53; polecenie przelewu – k. 54; dowód wpłaty – k. 57.

G. K. (1) jest trwale niezdolna do pracy. Pobiera rentę w wysokości 1060 zł.

Dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 55, zeznania G. K. (2) – k. 131.

G. K. (1) ponosi koszty najmu mieszkania i opłacenia mediów w wysokości: 500 zł opłaty za czynsz, zużycie wody i wywóz śmieci, 150 zł za zużycie energii elektrycznej, 200 zł za zużycie gazu, 42 zł za ubezpieczenie, 20 zł za abonament P., 23 zł za abonament RTV.

G. K. (2) wydaje kwotę ok. 180 zł na miesięczne wyżywienie psa rasy Amstaff kupionego przez powoda i pozostawionego pozwaney.

Dowód: dowody wpłaty – k. 58-63, zeznania G. K. (1) – 131.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, których prawdziwość i treść nie była podważana przez strony i nie budziła zastrzeżeń Sądu oraz na podstawie pisemnych zeznań świadków i zeznań samych stron postępowania. Zeznania świadka J. Z. Sąd uznał częściowo za wiarygodne i poczynił z nich ustalenia co do zaciągniętych przez strony w czasie trwania małżeństwa zobowiązań finansowych. Za niewiarygodne Sąd uznał te zeznania w zakresie, w którym świadek wskazywał, że to powód spłaca w całości zaciągnięte zobowiązania. Ta okoliczność została zaprzeczona przez pozwaną. Pozwana przedstawiła niebudzący wątpliwości dowód z dokumentu, wykazujący spłacanie tych zobowiązań przez nią samą, a nie byłego męża. Sąd nie uwzględnił w ustaleniach faktycznych zeznań świadka M. K.. Wymieniona w pisemnych zeznaniach wskazała, że nie ma żadnego kontaktu z powodem od grudnia 2019 r. i nie odpowiedziała merytorycznie na zadane pytania. Skoro świadek mogła wypowiedzieć się tylko odnośnie sytuacji powoda znanej jej do grudnia 2019, a niniejsza sprawa dotyczyła sytuacji zmiany sytuacji materialnej i finansowej powoda i pozwaney od czasu uprawomocnienia się wyroku rozwodowego (styczeń 2020 r.) to dowód ten okazał się zbędny. Zeznania powoda Sąd uznał za wiarygodne w zakresie, w których wskazał na swoje źródło utrzymania, wysokość pobieranej emerytury, miejsce zamieszkania, ponoszone koszty utrzymania. Sąd nie wziął pod uwagę w zakresie ustalania stanu faktycznego podnoszonych przez powoda kosztów wizyt lekarskich czy zakupu leków z tego powodu, że powód nie przedstawił na tę okoliczność chociażby faktury za poniesienie takiego wydatku. Wobec niemożności ustalenia, czy powód rzeczywiście takie wydatki ponosi i ewentualnie jaka jest ich kwota, Sąd nie mógł wziąć pod uwagę tej okoliczności. Zeznania pozwaney Sąd ocenił zasadniczo jako wiarygodne. Za nieudowodnione Sąd uznał zeznania pozwaney, w których wskazywała na wykonywanie przez powoda dodatkowej pracy zarobkowej. Pozwany zaprzeczył tej okoliczności, a pozwana nie przedstawiła na jej poparcie żadnego dowodu.

Sąd rozważył, co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie, obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej wynikał z orzeczenia rozwodowego Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 stycznia 2018r. w sprawie o sygn. akt XI C 3121/14, zmienionego w zakresie punktu II wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 stycznia 2020r. sygn. akt I ACa 857/18. Zobowiązanie alimentacyjne powoda zostało oparte na treści art. 60 § 2 k.r.o., zgodnie z którym: jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Wyrok rozwodowy uprawomocnił się z dniem 15 stycznia 2020r.

Niezbędną przesłanką zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego (jego uchylenia czy też obniżenia wysokości) jest wykazanie zmiany stosunków, jaka nastąpiła od czasu ostatniego orzeczenia w tym przedmiocie (art. 138 k.r.o.).

Ustalając „zmianę stosunków”, o której mowa w art. 138 k.r.o. Sąd brał więc pod uwagę zdarzenia zaszłe po dniu 15 stycznia 2020 r., tj. po dniu powstania obowiązku alimentacyjnego. Sytuacja finansowa, osobista, zdrowotna powoda jak i pozwanej sprzed tej daty została bowiem uwzględniona w wyroku zasądającym obowiązek alimentacyjny i nie może być ponownie badana w osobnym procesie ze względu na powagę rzeczy osądzonej, z jakiej korzysta orzeczenie sądowe. Reasumując, w tym postępowaniu Sąd brał pod uwagę tylko zdarzenia, zaszłe po uprawomocnieniu się orzeczenia rozwodowego stron, którym zasądzono alimenty od powoda na rzecz pozwanej. Pozew został wniesiony niespełna 10 miesięcy po powstaniu tego obowiązku alimentacyjnego.

Sąd oddalił powództwo T. K. z powodu niewykazania przez powoda okoliczności, o których mowa w art. 138 k.r.o. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z treści tego przepisu wynika, że powód żądający zniesienia obowiązku alimentacyjnego powinien przedstawić Sądowi dowody na poparcie swoich twierdzeń. W sprawie, powód powinien wykazać przykładowo powstanie u niego dodatkowych zobowiązań, które na nim spoczyły po powstaniu obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony lub poprawy sytuacji finansowej pozwanej po tej dacie. W tym zakresie strona może posługiwać się wszelkimi środkami dowodowymi np. dowodami z dokumentów, z zeznań świadków. W niniejszej sprawie, powód nie przedstawił dowodów na wykazanie zmiany stosunków zaszłych po powstaniu obowiązku alimentacyjnego.

Powoływany w uzasadnieniu pozwu fakt pobierania emerytury w wysokości ok. 1.100 zł po dokonaniu potrąceń komorniczych nie mógł być uwzględniony jako zdarzenie tego typu, ponieważ już w toku sprawy rozwodowej powód pobierał emeryturę obniżoną o potrącenia komornicze. W tym zakresie sytuacja finansowa powoda uległa nawet poprawie, ponieważ wysokość emerytury zasadniczej powoda uległa podwyższeniu. Następnie, powód powoływał się na swoją złą sytuację zdrowotną. Z jego zeznań wynika, że leczy się pulmonologicznie od wielu lat, a psychiatrycznie od 3-4 lat. Zatem, fakt leczenia także nie jest nową okolicznością w rozumieniu art. 138 k.r.o. Jak zostało już wskazane w ocenie dowodów, powód nie przedstawił nawet rachunków za wizyty lekarskie ani za zakup leków. Stąd, Sąd nie mógł odnieść się bardziej szczegółowo do tej kwestii, w tym w szczególności do tego, czy powód wydaje aktualnie większe kwoty na leczenie niż w dacie orzeczenia obowiązku alimentacyjnego. Natomiast okoliczność spłacania przez powoda kredytu, który strony wspólnie zaciągnęły będąc małżeństwem została skutecznie odparta przez pozwaną. Pozwana zaprzeczyła tej okoliczności i przedstawiła dowód z dokumentu, wykazujący, że to ona spłaca wspólnie zaciągnięte zobowiązanie. Zatem i ta okoliczność nie uzasadniała żądania powoda. W uzasadnieniu pozwu, T. K. wskazał, że sytuacja finansowa pozwanej polepszyła się. Nie uzasadnił jednak tego twierdzenia w żaden sposób. Nie wskazał w jaki sposób sytuacja pozwanej miała się poprawić ani z jakiego powodu. Nie przedstawił dowodów na tę okoliczność.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo wobec niewykazania przez powoda okoliczności uzasadniających uchylenie obowiązku alimentacyjnego. Sam powód słuchany na rozprawie w dniu 25 stycznia 2022 r. zeznał, że od 2008 r. jego koszty utrzymania zwiększyły się mniej więcej w takim zakresie, w jakim nastąpiła podwyżka jego emerytury. Z tego wynika, że sytuacja materialna powoda jest zasadniczo stała, nie pogorszyła się. Powód nie wykazał także, aby sytuacja materialna pozwanej miała się poprawić od czasu ustalenia obowiązku alimentacyjnego.

Sąd kierując się zasadą słuszności wyrażoną w art. 102 k.p.c odstąpił od obciążania powoda T. K. nieuiszczonymi kosztami postępowania tj. kosztami nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanej z urzędu. Sąd wziął pod uwagę sytuację materialną (obciążenia komornicze) i zdrowotną powoda.

Sąd zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olkuszu na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. D. Ż. oraz na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. J. C. wynagrodzenie w kwotach po 110,70 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odpowiednio powodowi i pozwanej z urzędu. Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Wobec jednak odstąpienia od obciążania powoda kosztami postępowania w sprawie, kosztami wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu pozwanej jak i pełnomocnika z urzędu powoda, który także był zwolniony od kosztów sądowych został obciążony Skarb Państwa. Sąd przyznał pełnomocnikom z urzędu obu stron wynagrodzenie w kwocie 110,70 zł ze Skarbu Państwa w oparciu o przepisy § 10 ust. 1 pkt 9 i ust. 4 w zw. z § 4 ust. 2 i ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18). Z uwagi na nakład pracy pełnomocników, Sąd przyznał im 150% należnej kwoty wynagrodzenia w oparciu o § 4 ust. 2 rozporządzenia, a zgodnie z § 4 ust. 3 podwyższył ją o należną, 23% stawkę podatku od towarów i usług (VAT).

/ Sędzia Barbara Halamus-Dyląg /